

Flota i Imperium Francuskie

Z historii Śląska

Listy kardynałów francuskich do Papieża

Projekt „wynajmu-pożyczki” przed Senatem Amerykańskim

Prasa francuska omawia szczegółowo ostatnie wypadki z wewnętrznej polityki francuskiej i dochodzi do następujących wniosków:

„Bardziej niż kiedykolwiek winniśmy zachować dyscyplinę i podążać karnie za Szefem Państwa.

„Ponieważ mamy Wice-Premiera Rady Ministrów, który jest admirałem, — niech nam będzie wolno omówić sprawy marynarki francuskiej i rolę jaką ona odegrała w odrodzeniu kraju.

„W czerwcu ub. roku, p. Marszałek uratował dwie piąte części kraju, flotę i Imperium.

„Dwie piąte części kraju są zjednoczone z Francją okupowaną i Francją zamorską, po mimo wysiłków zawodowych rozbijaczy, dążących do wywołania obywateli nieposłuszeństwa.

„Imperium zostało utrzymane, mimo że nam brakuje kilku wojów w Kambodży czy kilka wysp lub miast niebronionych i zabranych przez Anglików lub buntowników, a zresztą posiadłości te wcześniej czy później będą nam zwrócone.

„W swych ogólnych zarysach całe nasze Imperium nie zostało dotknięte.

„Co się tyczy floty, to poczwary od zawieszenia broni, znajduje się ona na czele akcji od-

Wzmocnienie prestizu Francji w Stanach Zjednoczonych

Waszyngton. — P. Roosevelt omawiając sytuację w Europie, wyraził się w ten sposób:

„Świat przeżywa obecnie ciężką i skomplikowaną chwilę. Niekiedy bowiem Europa i Azja są poruszane wielkimi wstrząsami, a sytuacja wojskowa i polityczna w różnych krajach przy sparszą trudności ludom, ale pozostaje — komplikacje moralne i materialne wysuwają takie za gadnienia, wobec których Stany Zjednoczone nie mogą pozostać bezczynne!”.

Wynurzenia powyższe pisma francuskie komentują w ten sposób:

„Ameryka postanowiła spieścić z pomocą tym wszystkim, którzy cierpią, lecz pomoc jej nie powinna mieć żadnych następstw bezpośrednich lub pośrednich, w dziedzinie wojskowej. Dlatego też pomoc amerykańska zależy od decyzji brytyjskich, jak to niedawno stwierdził p. Cordell Hull.

„Należy jednak podkreślić, iż prestiż i sympatie względem Francji wzrosły znacznie w Stanach Zjednoczonych od czterech miesięcy. Ta pozytywna zmiana, po dość krytycznym okresie wynika z jednego faktu, a mianowicie — z prestiżu p. Marszałka Pétain.

„Opinia amerykańska uważa więc, iż osoba p. Marszałka jest niezbędna do utrzymania porządku i do uratowania Francji. Jest to tym szczęśliwszym obawem, iż Ameryka sądzi, że Francja jest niezbędna dla Europy i dla Ludzkości!”.

Australia przyspiesza zbrojenia

Kairo. — Bawiący ostatnio w Kairze premier australijski Menzies odbył dwie rozmowy z premierem egipskim. Jak się okazało w londyńskich kołach wojskowych rozmowy te dotyczyły czysto militarnych zagadnień. Premier australijski odbył następnie rozmowę z dziennikarzami angielskimi w Kairze poruszając m. n. sprawę wysiłku wojennego Australii. Premier zakomunikował, że celem tego Dominium brytyjskiego jest wystawienie w najkrótszym czasie armii o sile 500.000 ludzi dla obrony Australii. Prócz tego będą wzmocnione kontyngenty, przeznaczone dla Imperium Brytyjskiego. Wydarzenia wojenne w r. 1940-1941 okiełznał na 164 milionów funtów szterlingów i dał do zrozumienia, że ten wzrost wydatków wojennych nie spowoduje podwyższenia cen. Wobec tego wydatki wojenne nie będą przyspieszanie australijskiej produkcji materiału wojennego.

Władze niemieckie podzieliły teraz — jak „Wiarius Polski” już doniósł w krótkiej notatce informacyjnej — Prowincję Śląską na dwie prowincje: Śląsk Dolny z Wrocławiem jako stolicą i Śląsk Górny z Katowicami jako stolicą. Śląsk Dolny jest niemal wyłącznie niemiecki. Na Śląsku Górnym zaś zamieszkuje Polacy.

Od osiemego wieku poczynając, Śląsk czyli Śląsko — jak dawniej zwano tę krainę — tworzył główną dzielnicę Państwa Polskiego. Po śmierci króla Bolesława Chrobrego Wrocław był przez pewien czas stolicą państwa. Po śmierci Bolesława Krzywoustego, który podzielił Państwo Polskie pomiędzy swych synów, Wrocław został stolicą Księstwa Śląskiego, stał się rywalem z Krakowem i przez długi wieki (do połowy dwiętnastego wieku, czego echa znajdują się w słynnej powieści niemieckiej Gustawa Freytaga „Soll und Haben”) utrzymując z nim najcięższe stosunki handlowe.

Wzorem Polski Śląsk podzielony między synów książęcych, dostał się w epoce późniejszego średniowiecza pod wpływ polityczny Czech. Książęta dzielnicowi śląscy kolejno stawali się wasalami Korony Czeskiej, a więc wreszcie wasalami Habsburgów, gdy ci drogą małżeństwa zostali królami Czech. Wreszcie po zgonie ostatniego księcia dzielnicowego śląskiego w Brzegu (Brieg) w siedemnastym wieku cały Śląsk został włączony do Czech i do tak zwanych krajów dziedzicznych habsburskich.

Po ten Śląsk w 1740 roku sięgnął król Pruski Fryderyk Drugi. Bez wypowiedzenia wojny zabrał tę prowincję, zagarnął garnizony austriackie, nieprzygotowane do wojny, i zdobył Wrocław oraz szereg drobniejszych fortecz na Śląsku. Cesarzo-

wa Marię Teresę zmusił do odstąpienia czterech piątych Śląska wraz z Wrocławem. Tyko Opatowski (Troppau) i Cieszyński oraz Bielskie zostało przy Austrii. Ten podział polityczny - terytorialny utrzymał się aż do ostatka pomimo dwóch dalszych wojen między Marią Teresą i Fryderykiem Drugim. Trzecia wojna śląska toczyła się aż siedem lat (od r. 1756 do r. 1763) i stała się mianem Wojny Siedmioletniej.

Po Wojnie Światowej (1914-1918) zaszła zmiana polityczno-terytorialna w podziale obu dzielnic śląskich. Część drobna Śląska Pruskiego z Katowicami i część część Śląska Austriackiego z Bielskiem i z częścią wschodnią Cieszyna i Cieszyńskiego przypadła Polsce. Część Cieszyńskiego i Opawskiego otrzymali Czechy. W 1938-1939 na dziesięć miesięcy całe Cieszyńskie wróciło do Polski.

Teraz Rzesza Niemiecka skupiła cały Śląsk pod swą władzę, dodając do niego z ziem polskich powiaty Bialski, Wadowicki, Myslenicki, Żywiecki, Oświęcimski, Chrzanowski (z Trzebiną), dalej całe Zagłębie Dąbrowskie głęboko aż po Czechochów. Słowem, te wszystkie tereny, na których węgiel albo już jest eksploatowany albo geologicznie stwierdzony. W granicach Rzeszy leżą też źródła Wisły. Te wszystkie ziemie dołączono do Śląska Górnego z Katowicami jako stolicą. Administrację tym okręgiem jest za stanowiska prawnego dosyć skomplikowane, ponieważ obowiązują tutaj na razie i kodeks niemiecki i pozostałości kodeksów dawniejszych z przed 1918 roku kodeksu austriackiego i rosyjskiego i kodeks polski i nawet — w Cieszyńskim zachodnim z rzeką Olzą — kodeks czesko-słowacki.

OPERACJE WOJENNE

Trzygodzinny nalot na Londyn  
Włosi opuścili Dangelę w Abissynii  
Zażarte walki w Albanii

Londyn. — We dnie akcja samolotów niemieckich była dość słaba. Zestrzelono dwa aparaty i uszkodzono dwa inne. W nocy na Londyn zrzucono setki bomb zapalających i kruszących, lecz pożary szybko ugaszono, dzięki natychmiastowej pomocy oddziałów strażackich. Jeden z bombowców został strącony.

W styczniu podczas bombardowań Anglii zostało zabitych: 20 mężczyzn, 56 kobiet i 198 dzieci poniżej 16 lat. Zraniono: 11.171 mężczyzn, 682 kobiety i 158 dzieci.

Naskutek ataków patriotów abisyńskich — Włosi musieli opuścić miejscowość Dangelę oraz kilka innych placówek w okręgu Dodzan. Na innych frontach afrykańskich bez zmian.

Dowództwo R.A.F. w Grecji donosi, iż w ciągu ostatnich pięciu dni — zestrzelono 34 samoloty włoskie, natomiast straty brytyjskie i greckie wynoszą 3 aparaty.

Berlin. — We dnie lotnictwo Rzeszy atakowało ważne obiekty przemysłowe i wojskowe w Anglii i w Szkocji. U wybrzeży zatopiono dwa statki brytyjskie o łącznej pojemności 7.000 ton. W nocy setki samolotów niemieckich bombardowały Londyn, rzucając znaczną ilość bomb wszelkiego kalibru i wyrządzając poważne zniszczenia. Zestrzelono dwa samoloty brytyjskie i brak dwu maszyn niemieckich.

Rzym. — Na frontach afrykańskich toczyły się walki lokalne, przyczem odparto kilka ataków brytyjskich, zadając nieprzyjacielowi poważne straty. Oddziały włoskie opuściły port Kismaju, po zabarykadowaniu wejścia. Eskadry niemieckie atakowały w dalszym ciągu porty w Cyrenaice.

W Albanii toczą się zażarte walki. Zadano nieprzyjacielowi ciężkie szkody, ale i straty włoskie są poważne. Lotnictwo włoskie bierze czynny udział w walkach.

Ateny. — Przy pomocy lotnictwa i artylerii wojska greckie wykonywały szereg ponownych operacji, biorąc do niewoli jeńców. Kontratak nieprzyjacielskie zostały odparte. Walki toczą się na wysokości 1.500 m.

Straszne skutki huraganu w Portugalii

Setki rannych i zabitych — Miliardowe szkody

Lizbona. — Według ostatnich wiadomości, które nie są jeszcze kompletnie ze względu na przerwany komunikację, w huraganie, jaki nawiedził Portugalie — zostało zabitych 100 osób. Liczba rannych wynosi około 500 osób.

Szkody materialne obliczane są na pół miliarda escudos.

Dwie łodzie uratowały około 100 rolników, którzy zostali odcięci na wyspach około Alhandra. W tym samym okręgu wywołano z rzeki Tag pewną liczbę trupów a w szczególności ciało 25 rolników, którzy zamieszkiwali jedną z tych wysp.

Na całym wybrzeżu huragan wyrządził wielkie spustoszenia.

Narazie brak wiadomości o 300 statkach.

Komunikacja telefoniczna po między Lizboną a okolicą została już przywrócona.

W MAROKKO

Tanger. — W całej północnej Afryce, drzewa zostały powyrwane z korzeniami, linie telegraficzne zniszczone, zbiory uszkodzone. Wielka liczba domów została zburzona. Prawie wszystkie komunikacje telefoniczne i telegraficzne w całym Marokko zostały przerwane.

W SANTANDER

Madryt. — Pożar w Santander został już zupełnie ugaszony.

Cała środkowa część miasta o powierzchni dwóch kilometrów kwadratowych stoi w gruzach.

Potwierdza się urzędowo, że pożar został wywołany przez przerwanie się kabla elektrycznego o wysokim napięciu.

Wartość zniszczonych domów obliczana na pół miliarda pesetas i cyfra ta może być podwojona, jeśli się weźmie pod uwagę straty ogólne, wyrządzone tak osobom prywatnym jak i komercyjnym.

Około 4.500 rodzin jest bez dachu nad głową. Czerwony Krzyż zajął się rannymi. Wiele osób poniosło śmierć pod gruzami walących się domów.

Szkody wyrządzone przez huragan i pożar są ogromne.

Straty FLOTY BRITYJSKIEJ

Londyn. — Admiralicja donosi, iż straty floty handlowej w ciągu tygodnia, zakończonego dnia 10 b. m. o północy, wyniosły: 13 statków angielskich, sojusznicznych i neutralnych o łącznej pojemności 29.806 ton, czyli zaledwie połowę przeciętnych strat tygodniowych w obecnej wojnie.

Od początku wojny straty na rynku nieprzyjacielskiej wynosiły ogółem dwa miliony ton.

W środkowej części Morza Śródziemnego zatopiono ostatnio statek włoski o pojemności 14.000 ton i uszkodzono dwie jednostki o łącznej pojemności 10.000 ton.

TAJNE ZARZĄDZENIA DLA AMERYKAŃSKICH STATKÓW NA DALEKIM WSCHODZIE

Nowy Jork. — Radio amerykańskie donosi, że kapitanowie amerykańskich statków handlowych na wodach Dalekiego Wschodu, otrzymali rozkazy z pieczętowanymi, które winny być otwarte tylko na wypadek wojny. Rozkazy te podają porty, dokąd mają się schronić statki w razie ich ewentualności.

Projekt „wynajmu-pożyczki” przed Senatem Amerykańskim

Pierwsi przemawiali obrońcy projektu

Waszyngton. — Projekt p. Roosevelta w sprawie „pożyczki-wynajmu” sprzętu wojennego Wielkiej Brytanii — jest obecnie przedmiotem obrad Senatu Amerykańskiego, zgromadzonego w pełnym składzie. W pierwszym dniu wystąpili przedstawiciele partii demokratycznej. broniący projektu. Senator Barclays, w zastępstwie przywódcy demokratycznej grupy senackiej, wygłosił wstępne przemówienie, które zakończył wezwaniem do uchwalenia projektu w jego obecnej formie.

ROZMOWY WINANT — CORDELL HULL

Nowy Jork. — P. Winant, nowy ambasador Stanów Zjednoczonych w Wielkiej Brytanii, udał się samolotem do Waszyngtonu, dla odbycia dłuższej narady z p. Cordell Hull, sekretarzem stanu do spraw zagranicznych. Data odjazdu p. Winanta do Anglii nie została ostatecznie ustalona, ale odjazd odbędzie się prawdopodobnie przy końcu tygodnia.

PREZYDENT NARADZA SIĘ Z MINISTRAMI

Waszyngton. — W obecności p. Hopkinsa (b. specjalnego wysłannika Prezydenta w Anglii) p. Roosevelt odbył szereg doniosłych narad z sekretarzami stanu — wojny, marynarki i skarbu. Licząc na uchwalenie projektu przez Kongres, p. Roosevelt postanowił zgóry przyszykować dokładny plan funkcjonowania nowej ustawy, aby pomoc dla Wielkiej Brytanii była kompletną już z chwilą przedstawienia wniosku do podpisu Prezydenta.

KOMITET WYKONANIA USTAWY

Waszyngton. — Celem wprowadzenia w życie nowej ustawy o pomocy Wielkiej Brytanii — zostanie utworzony specjalny Komitet, na którego cze-

POKOJOWE POŚREDNICTWO JAPONII W WOJNIE EUROPEJSKIEJ

Tokio. — Agencja „Domei” donosi, iż korespondent jednego z pism zagranicznych zapytał przedstawiciela Rządu, czy Sir Robert Craigie, Ambasador Wielkiej Brytanii w czasie spotkania się z p. Matsuoka, prosił o pośrednictwo pokojowe Japonii.

P. Ishii odpowiedział, że Sir Robert nie prosił o pośrednictwo.

Jednocześnie przedstawiciel Rządu oświadczył:

„Prośba o pośrednictwo byłaby czynem wielkiej wagi politycznej, gdyż nie możemy zrozumieć, jakie korzyści może przynieść przedłużanie się wojny. Sytuacja obecna wymaga wielkich ludzi, a takich nie brak w Anglii i gdzieindziej.

„Chcemy podkreślić, że Japonia jest gotowa zaofiarować swoje pośrednictwo i uczynić wszystko, aby powrócić do normalnych warunków nie tylko w Azji Wschodniej, lecz i w całym świecie.”

Gdy od przedstawiciela rządu japońskiego zażądano, aby dał przykłady angielsko - amerykańskich przygotowań wojennych na Oceanie Spokojnym, p. Ishii wskazał na koncentrację wojsk w Malezji i projekt fortyfikowania wyspy Samoa.

ODMOWA LONDYNU

Nowy Jork. — Radio amerykańskie donosi z Londynu, że przedstawiciel „Foreign Office” oświadczył, iż Wielka Brytania odrzuca „bez komentarza” zaofiarowane przez Japonię pośrednictwo w konflikcie pomiędzy Wielką Brytanią a państwami „osi”.

Po układzie bułgarsko-tureckim

Ateny. — Prasa grecka omawia oświadczenie bułgarsko-tureckie, mówiące o uniknięciu ewentualnych komplikacji na Bałkanach.

Greckie koła polityczne oświadczenie to przyjęły z zadowoleniem, podkreślając, że chodzi tu o akt, ożywiony naprawdą pokojowym duchem.

WY kilku wierszach

Kairo. — Gen. Wilson, który prowadził operacje w Cyrenaice, został mianowany gubernatorem wojskowym tej prowincji i głównym dowódcą wojskowym.

Dublin. — Koło Schull, w hrabstwie Cork (Irlandia) spadł bombowiec niemiecki. Pięć osób z załogi zginęło, a szósta jest ciężko ranna.

Lwów. — Hotel „Inturist” został otwarty we Lwowie. Cena pokoju waha się od 12 do 35 rubli.

Opole. — Na linii Opole — Nałęczów wznowiono osobowy ruch kolejowy wstrzymany przez pewien czas ze względów technicznych.

Aiguemortes. — W zakładach Salins du Midi jeden z robotników p. Leuturiot został przysypany zwałami soli o wadze 20 ton i poniósł śmierć na miejscu.

Tuluza. — Podczas próby areztowania niejakiego Cabrol, operyszek, wraz z siostrą, zaczęli ostrzeliwać się żandarmów z fuzji. Ostatecznie oboje zostali zastrzeleni.

